

Η ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

Ο άγιος Αθανάσιος, όταν βρισκόταν στον Πατριαρχικό θρόνο της Αλεξανδρείας, προσκάλεσε τον αββά Παμβώ να πάει στην πόλη για εκκλησιαστική υπόθεση. Ο πρώτος άνθρωπος που συνάντησε ο όσιος περνώντας τα τείχη της μεγαλούπολης, ήταν μια γυναίκα καλλωπισμένη για να παγιδέψει θύματα. Βλέποντας την ο Γέροντας εδάκρυσε.

- Γιατί κλαις Αββά; τον ρώτησε ο αδελφός που τον συνόδευε.
- Για δύο λόγους, αποκρίθηκε στενάζοντας εκείνος.

Πρώτα απ' όλα για την απώλεια της ψυχής αυτής και γιατί εγώ δεν έχω τόση επιμέλεια να αρέσω στον Κύριόν μου, όση αυτή για να αρέσει σε ακόλαστους ανθρώπους (Γεροντικό).

Αγαπημένοι μου φίλοι και φίλες! Αγαπημένα μου αδέρφια, εις το όνομα του Χριστού μας, ο ανθρώπινος πόνος είναι πασιφανής στην ζωή μας. **Βλέπουμε πόλεις, χωριά, νησιά να εκδηλώνουν την συμμετοχή τους στην βαθύτατη θλίψη, στη χήρα, στο ορφανό, στον πατέρα, στη μητέρα, στον παππού, στη γιαγιά, στο συγγενή, όπου αντιμετωπίζουν την σκληρότερη ώρα της ζωής τους.**

Τους βλέπουμε και συμπάσχουμε με τη θλιμμένη μάνα, τον πατέρα... που συνοδεύουν τα παιδιά τους στην τελευταία τους κατοικία. Βλέπουμε πως έκλαιγε και θρηνούσε ακαταπαύστως η μάνα, διότι έχανε ότι πολυτιμότερο είχε στη ζωή της (το παιδί της).

Ας σκεφθούμε όμως πόσα δάκρυα έπρεπε να χύνουμε για τις τόσες χιλιάδες εκτρώσεις, αμβλώσεις- φόνους δηλαδή. Αυτή η φωνή της μάνας μας μεταφέρει αυτομάτως στην ζωή πολλών συνανθρώπων μας ή στη δική μας, που αντιμετωπίζουμε σκληρές ώρες πόνου και θλίψεων.

Ο καιρός των θλίψεων είναι αναπόσπαστο στοιχείο της ζωής του ανθρώπου, ο οποίος αντιμετωπίζει πολλάκις σκληρότατα χτυπήματα από ποίκιλες κατευθύνσεις.

Το σπουδαίο είναι πως πρέπει να αντιμετωπίσουμε τις δοκιμασίες αυτές, που θα καταφύγουμε, και πως εις το τέλος θα είμαστε ωφελημένοι από την περιπέτεια της θλίψεως. Το θέμα έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και πρέπει να το εξετάσωμεν: Όσο προκόβουν οι αγωνισταί, έλεγε η **οσία Συγκλητική**, τόσο πολλαπλασιάζονται οι αντίπαλοι των.

Ένας άγιος ερημίτης είδε κάποτε τα πονηρά πνεύματα, σαν σμήνος από μελίσι, να περικυκλώνουν τον άνθρωπο, για να τον παρασύρουν στο κακό. Κοντά του όμως στεκόταν ο φύλαξ Άγγελος της ψυχής του και με γυμνό σπαθί έδιωχνε τα δαιμόνια (Γεροντικό).

Αν δούμε την ευαγγελική περικοπή του Λουκά (ζ 11-16) η οποία αναφέρεται στην χήρα της Ναϊν, βλέπουμε μια μάνα να κηδεύει το παιδί της και ο Κύριος μας να το ανασταίνει και να λέει στην ίδια να μην κλαίει.

Το θλιβερό γεγονός της πόλεως της Ναϊν, αγαπημένε μου αδελφέ-ή, είναι το καθολικό πλέον φαινόμενο του θανάτου. Είναι το κοινό τέλος όλων μας, όλων δηλαδή των ανθρώπων. Γίνεται όμως ο θάνατος σκληρός όταν επισκέπτεται νέους ανθρώπους και μάλιστα απροσδόκητα. **Ο θάνατος φίλε μου και φίλη μου, είναι μια μορφή θλίψεως.**

Έλεγε ο **αββάς Αγάθων**: *Αν ο χριστιανός έφερνε κάθε στιγμή στο νου του την κρίση που ακολουθεί το θάνατο, δεν θα αμάρτανε με τόση ευκολία.*

Τρία πράγματα δυσκολεύεται πολύ να αποκτήσει ο χριστιανός: το πένθος, τα δάκρυα και τη διαρκή μνήμη του θανάτου. Κι όμως αυτά συγκρατούν όλες τις άλλες αρετές, έλεγε ο **αββάς Ησαΐας ο Αναχωρητής**.

Ειδικότερα για την ενθύμηση του θανάτου, γράφει: *Όποιος κατορθώνει να λέγη κάθε μέρα στον εαυτό του: σήμερα είναι η τελευταία μέρα της ζωής μου, ουδέποτε θα αμαρτήσει θεληματικά προς το Θεόν. Εκείνος όμως που περιμένει πως έχει πολλά ακόμα χρόνια να ζήσει, δίχως άλλο θα περιπλεχθή στα βρόγchia της αμαρτίας.*

Ο Θεός αγιάζει την ψυχή που διαρκώς προετοιμάζεται να λογοδοτήσει για τις πράξεις της. Όποιος λησμονεί την κρίση μένει στη δουλεία της αμαρτίας. *Να θυμάσαι συχνά την μελλοντική κρίση συμβουλεύει ο αββάς Ευάγγριος. Μην ξεχνάς ποτέ την έξοδο σου από το γήινο κόσμο και δεν θα σφάλη η ψυχή σου.*

Αυτά από την αγία πράξη και θεωρία των σοφωτάτων γερόντων. Υπάρχει όμως ένα πλήθος άλλων, πολλαπλών, σύνθετων θλίψεων, που τυραννούν και δοκιμάζουν τους ανθρώπους. Είναι κατά πρώτον λόγον οι επίπονες και μακροχρόνιες ασθένειες (Νοσοκομεία, άσυλα, εγκατάλειψη). Και βλέπουμε να ταλαιπωρούνται οι ασθενείς, να δοκιμάζονται οι οικείοι τους, να χάνουν όλοι τον ρυθμό της ζωής τους, ίσως και να κουράζονται ή και το χειρότερο να γογγύζουν και υβρίζουν τον θεό και τους ανθρώπους... φοβερόν. Το αναμμένο λυχνάρι σκορπίζει το σκοτάδι και ο φόβος του Θεού διώχνει τα σκοτάδια της ανθρώπινης καρδιάς και διδάσκει τις θείες εντολές, έλεγε ο **αββάς Ιάκωβος**- Έρχεται έπειτα ο πόνος των ανθρώπων που καταστρέφονται οικονομικώς και στερούνται ακόμα και των αναγκαιοτέρων μέσων ζωής.

Ένας ευσεβής νέος ερώτησε τον **αββά Ευπρέπιον**, πως μπορεί η ψυχή να αποκτήσει το θείο φόβο;

-Δύο δρόμοι ασφαλείς υπάρχουν που οδηγούν την ψυχή στο φόβο του Θεού, αποκρίθηκε ο σοφός Γέροντας: Η ακτημοσύνη και η ταπεινοφροσύνη. Όταν επρόκειτο να φύγει από το μάταιο κόσμο ο όσιος Παμβώ, διηγείται ο **Παλλάδιος**, εβεβαίωνε τους συνασκητές του πως αφ' ότου έγινε Μοναχός, δεν έμεινε ούτε μία ημέρα χωρίς εργασία, ούτε ψωμί έφαγε ποτέ δωρεάν. Όταν σηκώνεσαι από το στρώμα, αδελφέ, συμβουλεύει κάποιος Γέρον, λέγε στον εαυτό σου: Σώμα εργασου για να τραφής. Ψυχή, νήφε για να σωθής.

Αρρώστησε κάποτε βαρεια ο όσιος **Αρσένιος** και δεν βρέθηκε στο κελλί του ένα λυχνάρι που το είχε απόλυτη ανάγκη. Επειδή δεν είχε χρήματα να αγοράσει, αναγκάστηκε να ζητήσει ελεημοσύνη. Ύστερα με συγκίνηση ευχαριστούσε το θεό, που τον αξίωσε να γυρέψει ελεημοσύνη για την αγάπη του.

Άλλος πόνος είναι των νέων συζύγων, οι οποίοι δεν δύνανται να αποκτήσουν παιδιά, επίσης η στεναχώρια των εντίμων, ηθικών κοριτσιών και αγοριών που δεν μπορούν να αποκατασταθούν δια του γάμου, είναι η πικρία όσων περιφρονούνται ή συκοφαντούνται ή αδικούνται. **Υπάρχει επομένως ποικιλία στις θλίψεις του ανθρωπίνου βίου.**

Ένας νέος μοναχός εξομολογήθηκε στον **αββά Ποιμένα** πως επολεμείτο από δύο πάθη: από θυμό και από σαρκική επιθυμία.

-Άκουσε τέκνο μου, τι λέγει ο προφήτης Δαβίδ: τον μεν λέοντα εφόνευσα με κερανοβόλο κτύπημα, την δε άρκτον έπνιξα. Ξέρεις τι θέλει να εννοήση με τούτο; Ότι το θυμό πρέπει να κόβουμε αμέσως με την μακροθυμία, τη δε σαρκική επιθυμία να μαραίνουμε με σωματικό κόπο και την ευλογημένη νηστεία.

Αν ο Ναβουζαρδάν, ο Αρχιμάγειρος του βασιλέως των βαβυλωνίων, δεν πήγαινε στην Ιερουσαλήμ, δεν θα καιγόταν ο ναός, έλεγε ο **αββάς Ποιμήν**. Δηλαδή ο νους του ανθρώπου δεν καταβάλλεται από φλόγες των σαρκικών ηδονών, αν δεν κυριευθεί από την γαστριμαργία ο άνθρωπος. Αν κατορθώσης να θεωρήσ την περιφρόνησι σαν έπαινο, την φτώχεια καθώς και τον πλούτο, την στέρησι σαν καλοπέρασι, τότε μη φοβάσαι πια την αμαρτία. Όποιος φθάσει σε αυτά τα μέτρα, δεν έχει φόβο να πέσει σε πάθη ακάθαρτα και να πλανηθεί από τον διάβολο, έλεγε κάποιος σοφός Γέροντας (Γεροντικό).

Δώσε αίμα και λάβε Πνεύμα, έλεγε ο **αββάς Λογγίνος** σε όσους αγωνίζονται να φθάσουν σε απάθεια.

Υπάρχουν άνθρωποι, που εξάντλησαν όλες τους τις σωματικές δυνάμεις σε υπερβολική άσκησι κι επειδή τους έλειψε η διάκρισι, δεν κατόρθωσαν να πλησιάσουν τον Θεό έλεγε ο **Μέγας Αντώνιος**.

Ο διακριτικότατος **αββάς Σισώης** πάλι συμβουλεύει: - Προτίμα αδελφέ, εργασία ελαφρά και διαρκή παρά κοπιαστική και πολύ σύντομα παρατημένη.

Αν την ώρα που επιτιμάς κάποιον από τους υποτακτικούς σου, έλεγε ο **αββάς Μακάριος** σε έναν Ηγούμενο Κοινοβίου που πήγε να τον συμβουλευθεί, παρασυρθής από θυμό και ειπής λόγια άπρεπα, ικανοποιείς το πάθος σου. Έτσι προσπαθώντας να διόρθωσ τους άλλους, ζημιώνεις την ψυχή σου.

Κανένας άνθρωπος που δεν πέρασε από θλίψεις και δοκιμασίες δεν θα γίνει δεκτός στην Βασιλεία του Θεού, συνήθιζε να λέει ο **Μέγας Αντώνιος**. Όταν κουράζεται η ψυχή σου από το βάρος των δοκιμασιών, ας ψάλλουν τα χείλη σου θείους ύμνους και η καρδιά σου ας μελετά τα ουράνια, για να βρίσκης ανακούφισι. Μιμήσου τον κουρασμένο οδοιπόρο, που με το τραγούδι που σιγολένε τα χείλη του διασκεδάζει τον κόπο της οδοιπορίας έλεγε ο **αββάς Υπερέχιος**. Ο **αββάς Υπερέχιος** δίνει την ακόλουθη συμβουλή στους εγκρατείς και νηστευτάς: - Φάγε κρέας και πιες κρασί και μην κατατρώγεις με την καταλαλιά τις σάρκες του αδελφού σου. Και πάλι:

-Καταλαλώντας ο όφισ τον Θεόν, επέτυχε να βγάλει τους πρωτοπλάστους από τον Παράδεισο. Το ίδιο κάνει κι εκείνος που καταλαλεί τον πλησίον του. Βαραίνει την ψυχή του και παρασύρει στο κακό εκείνον που τον ακούει. Ένας άγιος Γέροντας είδε μια μέρα με τα μάτια του κάποιον αδελφό να πέφτη σε βαρύ αμάρτημα, κι όχι μόνο δεν τον κατέκρινε, αλλά έκλαψε κι είπε: Αυτός έπεσε σήμερα κι εγώ εξάπαντος αύριο. Κι αυτός μεν χωρίς άλλο θα μετανοήση, ενώ εγώ είμαι βέβαιος γι' αυτό (Γεροντικό). Πήγε κάποτε ένας αδελφός από τη σκήτη σε κάποιον Γέροντα αναχωρητή και του είπε για κάποιον άλλο αδελφό πως είχε πέσει σε μεγάλο σφάλμα.

- Ω! πολύ άσχημα έκανε, είπε στεναχωρημένος ο Γέροντας. Ύστερα από λίγες ημέρες συνέβη να πεθάνη ο μοναχός που έσφαλλε. Άγγελος Κυρίου τότε πήγε στον αναχωρητή, κρατώντας την ψυχή του.

- Αυτός που κατέκρινες, του είπε, πέθανε, που ορίζεις να τον κατατάξω;

-Ήμαρτον, εφώνασε με δάκρυα ο Γέροντας. Κι από τότε παρακαλούσε κάθε μέρα τον Θεό να του συγχώρηση εκείνη την αμαρτία και δεν τόλμησε μέχρι τέλος της ζωής του να κατακρίνει άνθρωπο.

Αν ποτέ συκοφαντηθής, γράφει ο **όσιος Εφραίμ ο Σύρος**, και αποκαλυφθή η αθωότητα σου, μην υψηλοφρονήσεις. Δούλευε τον Κύριο σου με ταπεινοσύνη και ευχαρίστησε τον που σε λύτρωσε από τις συκοφαντίες των ανθρώπων, για να τηρής πιστά τις εντολές του.

Τον καιρό που ο **αββάς Ισιδώρος ο Πηλουσιώτης** ήταν πρεσβύτερος στην σκήτη, μεταξύ των αδελφών ήταν κάποιος Διάκονος πολύ ενάρετος και ευλαβής. Ο αββάς Ισιδώρος σκόπευε να τον κάνει πρεσβύτερο και να τον αφήσει διάδοχο του. Εκείνος όμως, από μεγάλη ταπεινοφροσύνη, δεν δεχόταν χειροτονία, λέγοντας πως ήταν ανάξιος να γίνει ιερέυς. Αυτόν τον ενάρετο αδελφό τον εμίσησε τόσο πολύ κάποιος άλλος μοναχός στη σκήτη, νικημένος από το πάθος του φθόνου και γύρευε με κάθε τρόπο να τον βλάψη και να τον δυσφήμηση. Να λοιπόν τι τον έβαλε ο διάβολος να κάνει: Πήρε μια μέρα ένα από τα βιβλία του και το έβαλε κρυφά στο κελλί του Διακόνου, χωρίς εκείνος να πάρη είδησι. Ύστερα πήγε στον αββά Ισιδώρο και του παραπονέθηκε πως έχασε το βιβλίο του και πως κάποιος από τους αδελφούς έπρεπε να το είχε κλέψει. Απαιτούσε λοιπόν να γίνει έρευνα σε όλα τα κελλιά. -Τέτοιο πράγμα παιδί μου, έκανε έκπληκτος ο Γέροντας, δεν έχει ξαναγίνει στη σκήτη. Αλλά για να βεβαιωθής, πάρε δύο αδελφούς και ψάξε τα κελλιά. Έτσι κι έγινε. Αφού έψαξαν μερικά άλλα κελλιά, επήγαν και στου Διακόνου και φυσικά βρήκαν εκεί το βιβλίο. Το πήραν λοιπόν και το έφεραν στην Εκκλησία την ώρα του Εσπερινού, που ήσαν συγκεντρωμένοι οι αδελφοί και είπαν μεγαλοφώνως στον αββά Ισιδώρο για ν' ακουστή απ' όλους που είχε βρεθεί το βιβλίο.

Ο αθώος Διάκονος δεν διαμαρτυρήθηκε για την συκοφαντία. Έπεσε με ταπείνωση στα γόνατα και ζήτησε από όλους συγχώρησι, λέγοντας πως έσφαλλε.

-Συγχωρήστε με αδελφοί, γιατί είμαι κλέφτης. Σαν πέρασαν οι τρεις εβδομάδες και ο Διάκονος τελείωσε το επιτίμιόν του και έγινε δεκτός στο Άγιο Βήμα, ο συκοφάντης δαιμονίστηκε και με γοερές κραυγές ομολόγησε την αμαρτία του: Αδίκως κατηγορήσα τον δούλο του θεού, φώναζε για να ξαλαφρώσει την συνείδηση του. Οι αδελφοί στην σκήτη έκαναν ολονύκτιο προσευχή γι' αυτόν, χωρίς αποτέλεσμα όμως. Εκείνος ο δυστυχής βασανιζόταν σκληρά από το πονηρό πνεύμα. -Τότε ο όσιος Ισιδώρος είπε στο διάκονο: Προσεύχου γι' αυτόν αδελφέ, γιατί μόνο εσύ που συκοφαντήθηκες, αν το ζήτησης, θα τον ελεήσει ο Κύριος. Και πράγματι, όταν προσευχήθηκε ο συκοφαντηθείς ελευθερώθηκε από την τυραννία του δαίμονος ο συκοφάντης (Γεροντικό). Άρα η θλίψη και ο πόνος είναι δοκιμασία ή πειρασμός εις την ζωήν. Είναι αδέρφια μου αγαπημένα, όπως βλέπουμε στην Παλαιά Διαθήκη, δοκιμασία της αγάπης μας προς τον θεόν. Πειράζει Κύριος ο θεός σου

υμάς ειδέναι (δια να αντιληφθείτε εσείς) ει αγαπάτε τον θεόν υμών εξ' όλης της καρδιάς ημών και εξ όλης της ψυχής υμών (Δευτ. Ιγ 4). Είναι ακόμα δείγμα της αγάπης του Κυρίου η δοκιμασία, διότι ώσπερ δοκιμάζεται εν καμίνω άργυρος και χρυσός, ούτως εκλεκταί καρδιάς παρά Κυρίω (Παροιμ. ιζ 3). Είναι ακόμα μεγάλη σημασίας μάλλον ανάγκαις να έχο-μεν συνέπειαν στη ζωή μας, η οποία φέρει το βάρος της ενοχής εκ της προπατορικής αμαρτίας. Δια τούτο ο Κύριος λέγει, ότι οπωσδήποτε εν τω κόσμω θλίψιν έξετε (Ιωάν. ιστ). Έτσι γενικώς μπορούμε να πούμε να εκθέσουμε την έννοια των θλίψεων.

*Σαν παύση ο νους να σκέπτεται τον θεόν, κυριεύεται ο άνθρωπος από τα κατώτερα πάθη, έλεγε ο **αββάς Θεωνάς**.*

Είναι αγαπητοί μου, δείγμα απιστίας η απελπισία κατά τον καιρό των θλίψεων. Αντιθέτως οι χριστιανοί μπορούν να βλέπουν πίσω από τον πόνο και τη δοκιμασία, το όμορφο σχέδιο του Πανάγαθου θεού μας, για κάτι πολύ καλύτερο. Ο σκοπός των δυσκολιών και δοκιμασιών είναι κατά πρώτον παιδευτικός. Αποσκοπεί δηλαδή με πολύ αγάπη να μας εξασκήσει σε άλλες ωφελιμότερες πτυχές για την πνευματική μας ζωήν. Είναι πραγματικότητας αυτό που λέγει η Αγία Γραφή, δηλαδή οι λόγοι του θεού. *Παρακαλώ... μη συστέλλεσθαι δια τας συμφοράς, λογίζεσθαι δε τας τιμωρίας, μη προς όλεθρον, αλλά προς παιδείαν του γένους ημών είναι (Β. Ματθ στ 12). Ποιος μπορεί να βλάψει τον εννοούμενο του βασιλέως; Κανείς βέβαια. Ούτε ο διάβολος μπορεί να βλάβη ψυχή ενωμένη με τον θεόν, έλεγε κάποιος Αββάς.*

Μας προσκαλεί ο θεός δια των θείων Γραφών να τον πλησιάσωμεν για να μας πλησιάσει περισσότερο κι Εκείνος. Δυστυχώς όμως ο ανθρώπινος νους σκορπίζεται διαρκώς σε εγκόσμιες σκέψεις, γι' αυτό εύκολα παρασύρεται από τον διάβολο στην αμαρτία (Γεροντικό). *Είναι ν' απορεί κανείς με τις παραδοξότητες του ανθρώπου, λέει κάποιος Γέροντας. Προσεύχεται, νοιώθοντας πως ο Θεός είναι παρών κι ακούει την προσευχή του και συγχρόνως αμαρτάνει με τόση αφροντησιά, σαν να απουσιάζει ο Θεός και νη μην βλέπει τις ανομίες του (Γεροντικό). Αν κατορθώσης να έχεις πάντοτε μπροστά στα μάτια σου τον Θεό, λέγει άλλος Πατήρ, είτε πλαγιάζεις να κοιμηθής, είτε σηκώνεσαι από το στρώμα ή οποιαδήποτε εργασία κάνεις δεν θα τολμήση ποτέ να σε βλάβη ο διάβολος. Θα σε σκεπάζη η χάρις του Θεού, όσο ο νους σου είναι μαζί του ενωμένος (Γεροντικό).*

Αγαπημένοι μου αδελφοί, μια βασική αρετή, η οποία έρχεται κατά τον χρόνο του πόνου και του πειρασμού είναι η υπομονή. Ένας Γέροντας πήγε να επισκεφθή τον **αββά Αχιλλά** και τον πρόλαβε να φτύνη από το στόμα του αίμα.

Τι έπαθες αδελφέ τον ρώτησε; Κι ο άνθρωπος της υπομονής: - Αυτό που είδες, είπε, είναι ο λόγος του αδελφού που πριν από λίγο με στενοχώρησε. Αγώνιστηκα σκληρά να μην του απαντήσω και ζήτησα από το θεό να πάρει την πικρία από την ψυχή μου. Και να που ο λόγος έγινε αίμα στο στόμα μου. Φτύνοντας το έβγαλα μαζί και τη θλίψη της καρδιάς μου (Γεροντικό).

*Ένας αρχάριος μοναχός που είχε πέσει σε αμέλεια, πήγε στον **αββά Μάρκο τον Ασκητή** να εξομολγηθή.*

-Μου λέγει ο λογισμός αββά, να σηκωθώ να φύγω από το κελλί μου, γιατί και που κάθομαι σ' αυτό δεν κατορθώνω τίποτε.

-Απάντησε του, τον συμβούλεψε ο διακριτικός Γέρων, πως για χάρι του Χριστού, θα μείνω σ' αυτό σε όλη μου τη ζωή και θα φυλάω τους τέσσερις τοίχους.

Καθημερινώς ατενίζουμε προς τον Σταυρό του Κυρίου μας και μελετάμε τα πάθη Του. Γιατί όμως δεν δείχνουμε υπομονή, ούτε την παραμικρή περιφρόνησι που τυχόν μας κάνουν; διερωτάται ένας από τους Πατέρες (Γεροντικό).

Ο πιστός καλείται να υπομείνει καρτερικώς τον σταυρόν του, χωρίς γογγυσμούς και διαμαρτυρίες. Ένας άνθρωπος, φίλοι μου, που υπέφερε πολύ στην ζωή του είναι και ο **Απόστολος Παύλος**. Από την προσωπική πείρα του μας συμβουλεύει καρδιακά, αυτό το βλέπουμε στην προς Ρωμαίους επιστολή του, και μας λέγει να καυχώμεθα εν ταις θλίψεσιν, ειδότες ότι η θλίψις υπομονήν κατεργάζεται, η δε υπομονή δοκιμήν, η δε δοκιμή ελπίδα... (Ρωμ. Ε13). Χρειάζεται επομένως πολλή γενναιότης στις θλίψεις, για να δύναται ο πιστός του θεού άνθρωπος όχι μόνο να υπομένη, αλλά και να καυχάται.

Αρρώστησε κι ο **αββάς Λογγίνος** κάποτε και θαύμασαν οι αδελφοί την υπομονή του και τον τρόπο με τον οποίο παιδαγωγούσε τον εαυτό του. -Βασανίσου και πέθανε Λογγίνε, έλεγε απλά, μην τολμήσης να ζήτησης φαγητό πριν από την ορισμένη ώρα, γιατί δεν θα σου δώσω να φας όλη την ημέρα.

Ο όσιος Ποιμήν δίδει την ίδια αξία στον καλό ησυχαστή, στον υπομονετικό ασθενή και σε εκείνον που υπηρετεί τον αδελφό του με άδολη καρδιά. **Ο αββάς Μάρκος** ερώτησε κάποτε τον όσιο Αρσένιο, γιατί οι περισσότεροι ευσεβείς και ενάρετοι να φεύγουν από τον κόσμο με πολλές θλίψεις και στερήσεις.

-Αι θλίψεις για κείνους που τις δέχονται με υπομονή, αποκρίθηκε ο όσιος, είναι το αλάτι που προλαβαίνει τη σήψη της αμαρτίας και κάνει τους ανθρώπους να παρουσιάζονται στον ουρανό καθαροί.

Το ισχυρότερο όπλο το οποίο πρέπει να χρησιμοποιήσει ο δοκιμαζόμενος είναι η πίστις.

Αυτή αδελφοί μου, είναι η πηγή της δυνάμεως. Από την πίστη θα αντλήσει κανείς τον θείον φωτισμόν, δια να εξακριβώσει πως πρέπει να συμπεριφερθή δια να αντιμετωπίσει την οποία δύσκολη κατάστασί του. Η πίστις στον θεάνθρωπο Κύριόν μας, τον Ιησού Χριστόν επαναπαύει το πνεύμα μας και μας περιβάλλει με πανέμορφο, αίθριο ουρανό, εκεί όπου προηγουμένως ήσαν μελανά τα σύννεφα. Όταν λοιπόν τόσο πολύ παιδευτικοί είναι οι θλίψεις και τόσες αρετές αφήνουν ν' αναπτυχθούν στους θλιβομένους, πως να μην είπωμεν ότι ο πόνος εξαγιάζει; Εκείνοι που πονούν και υποφέρουν, αποκτούν απαλοτέραν ψυχήν και πολύ συχνότερα από τους άλλους επικαλούνται δια της αγίας προσευχής την επέμβασιν του Κυρίου ή ταις πρεσβείαις της Θεοτόκου και των αγίων της ορθοδόξου Εκκλησίας μας για την θεραπεία των ή ανακούφιση των και από τους πειρασμούς. Έλεγε ο μαθητής του **αββά Δωροθέου** για τον Γέροντα του, πως ζούσε με υπερβολική σκληραγωγία. Όλη μέρα μάζευε πέτρες στον ήλιο κι έκτιζε κελλιά για τους μοναχούς που δεν μπορούσαν να φτιάξουν μόνοι τους.

-Σκοτώνεις το σώμα σου αββά, του έλεγε συχνά στεναχωρημένος ο υποτακτικός του. -Αν δεν το σκοτώσω εγώ, θα προλάβει εκείνο να με σκοτώσει, απαντούσε ο αγαθός Γέροντας. Έτρωγε ύστερα από τη δύση του ηλίου λίγο ψωμί, λάχανα κι έπινε μόνο ένα μικρό ποτήρι νερό. Τις νύχτες προσευχόταν και έπλεκε ψαθί για να συντηρή τον εαυτό του. Ελάχιστος ύπνος, καθισμένος σε σκαμνί, του αρκούσε για ξεκούραση. Πολλές φορές, καθώς έτρωγε τους έπεφτε το ψωμί από το στόμα από την υπερβολική νύστα. Κάποτε που αρρώστησε από τη μεγάλη σκληραγωγία, ο υποτακτικός του τον παρακαλούσε να πλαγιάσει λίγο στο ψαθί. - Αν πείσης τους Αγγέλους να κοιμηθούν, τότε θα πείσης και τον Δωρόθεο του απαντούσε.

Ο Κύριος μας απλά επιτρέπει τας δοκιμασίας. Ο ίδιος δεν τας δημιουργεί. Ο ίδιος βλέπει τα αφωσιωμένα παιδιά του και τα παρακολουθεί, παρακολουθεί την πορεία του μαρτυρίου των και προστατεύει την αθάνατη ψυχή των. Ας θυμηθούμε τις δοκιμασίες του **Αγίου Ιώβ** (Παλαιά Διαθήκη, Ιερά Συναξάρια δηλ. βίων Αγίων: Αγίου Γεωργίου Τροπαιοφόρου, Αγίας Μεγαλομάρτυρος Αικατερίνης νύμφης Χριστού, Αγίου Αντωνίου του Μεγάλου, Αγίας Βαρβάρας της Μεγαλομάρτυρος κ.α). Βλέπουμε τον άγιο Ιώβ που υπέστη δεινά πλήγματα, αλλά η ψυχή του έμεινε απαλή, ειρηνική, προσηλωμένη στον Άγιο Τριαδικό θεό. Δι' αυτό στο τέλος παρηγορείτο τόσο πολύ όταν εσκέπτετο ότι τα έχασε μεν όλα, αλλ' αφού εκέρδησε την αθάνατη ψυχή του τα εκέρδησε όλα.

Εφ' όσον, αγαπημένοι φίλοι και φίλες μου, η ψυχή μας, παρά τις θλίψεις παραμένει δυνατή, με όπλα την πίστη και την αγάπη στον Πανάγαθο θεό, αυτό σημαίνει ότι δεν έχομεν χάσει τον αγώνα. Ο Κύριος, δεν επιτρέπει να δοκιμασθούμε περισσότερο από όσο αντέχομεν. **Ο Άγιος Απόστολος Παύλος**, παραγγέλει στους Κορινθίους αλλά και όλους τους χριστιανούς, ότι ο Άγιος θεός ουκ εάσαι υμάς πειρασθήναι υπέρ ο δύνασθε. Είναι όμως απαραίτητο να χρησιμοποιούμε τις δυνάμεις που μας έδωσε ο Κύριος μας και ο θεός μας. Να μην συντριβώμεθα αμαχητί κάτω από την οποιαδήποτε πίεση του πειρασμού. Όλοι μας διαθέτουμε ως χαριτωμένοι άνθρωποι αλλά και δυσυπόστατες υπάρξεις, πνευματικοί και σωματικοί, δηλ. **ο άνθρωπος είναι δυσυπόστατος, Ψυχή + Σώμα**- άρα έχομεν ένα δυναμικόν, το οποίο πρέπει να διατεθή δια την επιτυχία του σκοπού μας. Ο Κύριος μας θέλει μεν ταπεινούς (όχι καρπαζοεισπρακτορες), αλλά και με πνεύμα δυνάμεως και σωφρονισμού. Ο Δρόμος έφερε έναν κυνηγό πάνω στο βουνό του Μεγάλου Αντωνίου. Με κατάπληξι είδε τον ξακουστό ερημίτη να παίζει με τους μαθητάς του. Στάθηκε σαστισμένος και τους παρατηρούσε. Ο όσιος που κατάλαβε την αιτία της απορίας του, του είπε:

-Κυνηγέ μου για τέντωσε το τόξο σου. Ο κυνηγός υπάκουσε στην προσταγή του γέροντα. - Τέντωσε ακόμα. Εκείνος το έφερε στο πιο τεταμένο σημείο. - Ακόμη λίγο, επέμενε ο Γέροντας. -Δεν γίνεται αββά, λίγο θέλει να σπάσει. - Το ίδιο γίνεται με μας τους ασκητάς, εξήγησε τότε ο σοφός Πατήρ. Αν βιάσωμε τους εαυτούς μας να περάσω-μεν τα όρια της ψυχικής και σωματικής μας αντοχής, κυριολεκτικά θα συντριβούμε. Γι' αυτό κάνομε κάποια συγκατάβασι.... Πήγε μια μέρα να ιδή τον **όσιο Ποιμένα** ο φίλος του **αββάς Ιωσήφ** και τον βρήκε με τα πόδια στο νερό για λίγη ξεκούραση, ύστερα από ημερών ορθοστασία. Του φάνηκε παράξενο για ένα τόσο αυστηρό ασκητή.

-Πως κατώρθωσαν μερικοί να μεταχειρίζονται το σώμα τους με σκληρότητα; τον ρώτησε. - Εμείς αδελφέ, του αποκρίθηκε ο διακριτικός Γέρων, δεν εμάθαμε να είμεθα σωματοκτόνοι, αλλά παθοκτόνοι. Ο Θεός δεν επιτρέπει, έλεγε **ο Μέγας Αντώνιος**, μεγάλους πειρασμούς στους σημερινούς ανθρώπους, γιατί είναι ασθενέστεροι από τους παλαιότερους και δεν κάνουν υπομονή. Αν η μακροθυμία του Θεού μας ανέχεται, όταν δουλεύομεν την αμαρτία, έλεγε ένας σοφός Γέροντας, πόσο μάλλον η ευσπλαγχνία του θα μας δυναμώσει, όταν αγωνιζώμεθα για το καλό (Γεροντικό).

Αν θέλη ο άνθρωπος, μπορεί από την ανατολή έως τη δύση του ηλίου να φθάση στην αγιότητα, έλεγε ο Μέγας Αντώνιος, διδάσκοντας τους μαθητές του τη δύναμι της μετανοίας. Ένας αρχάριος Μοναχός που πήγε να εξομολογηθή σε κάποιον Γέροντα, ανάμεσα στ' άλλα του έκανε κι αυτή την ερώτησι: -Γιατί αββά μου, πέφτω τόσο συχνά σε αμέλεια; - Σου λείπει η πίστις που θα σε έκανε να βλέπεις παντού το θεό, γι' αυτό μπορείς να μεριμνάς και ν' αμελής τη σωτηρία σου, εξήγησε πολύ σοφά ο διακριτικός Γέρων (Γεροντικό).

Ο δειλός άνθρωπος, διδάσκει ο σοφός και **άγιος Ισαάκ ο Σύρος**, πάσχει κυρίως από δύο ψυχικές ασθένειες. Από ολιγοπιστία και από φιλοσωματία. Οποιος αγωνίζεται να νικήση αυτά τα δύο μεγάλα κακά είναι φανερό πως πιστεύει ολόψυχα στον Θεό κι είναι έτοιμος να δεχθή όλα τα δυσάρεστα που τυχόν Εκείνος θα παραχώρηση. Η υπερβολική τόλμη πάλι και καταφρόνησι των κινδύνων, γεννώνται ή από μεγάλη πίστι στον Θεό ή από την σκληροκαρδία του ανθρώπου. Και τη σκληροκαρδία ακολουθεί απαραίτητως η υπερηφάνεια, την πίστι όμως η αληθινή ταπεινώνουν. Ο πιστός άνθρωπος χριστιανός, έλεγε κάποιος Πατήρ, βαδίζει τον δρόμο του Θεού, βιάζοντας διαρκώς τον εαυτό του να αποφεύγη το κακό και να πράττη το αγαθό. Αυτός κατέχει θέσι ομολογητού (Γεροντικό).

Αν όντως πιστεύης πως ο Θεός είναι Παντοδύναμος και αληθινός, λέγει **ο αββάς Ευπρέπιος**, στήριζε σε αυτόν μόνο την ελπίδα σου και να είσαι βέβαιος πως θα κληρονομήσης τα αγαθά σου. Εκείνος που αγαπά, λέγει **ο αββάς Ποιμήν**, ευχαρίστως θυσιάζη τη ζωή του, ακόμα και για χάρι του αδελφού του. Θυσία κάνει κι εκείνος που ακούει να τον υβρίζουν κι ενώ μπορεί ν' αποκριθή με τα ίδια λόγια, σωπαίνει και δεν απαντά. Κι άλλος που αδικείται κατάφορα και υπομένει την αδικία, χωρίς να γυρεύη να εκδικηθή, κάνει παρόμοια θυσία.

Ουδέποτε προτίμησα το προσωπικό μου συμφέρον από την ωφέλεια του αδελφού μου, έλεγε συχνά **ο Μέγας Αντώνιος**. **Ο αββάς Απολλώ** επίσης, λέγουν πως είχε τόση αγάπη για τον πλησίον του, ώστε ουδέποτε στη ζωή του αρνήθηκε σε άνθρωπο βοήθεια ή οποιαδήποτε μικρή ή μεγάλη εξυπηρέτηση. Όταν οι αδελφοί ζητούσαν τη συνεργασία του, την προσέφερε ευχαρίστως, λέγοντας πάντα με χαμόγελο:- Μαζί με τον Κύριο μου θα εργασθώ σήμερα για την ωφέλεια της ψυχής μου... (Γεροντικό). Ουδέποτε επλάγιασα να κοιμηθώ, έχοντας λύπη στην καρδιά μου για τον πλησίον μου, έλεγε **ο αββάς Αγάθων**. Και όσο πάλι εξαρτάτο από μένα, δεν άφησα άνθρωπο να κοιμηθή στεναχωρημένος μαζί μου. **Ο αββάς Ισαάκ** επίσης συνήθιζε να λέγη: Δεν άφησα να μη ποτέ σ' αυτό εδώ το κελλί λογισμός εναντίον αδελφού, που να με στεναχώρησε. Εφρόντισα όμως να μην αφήνω και τον αδελφό μου να πάη στο κελλί του έχοντας λογισμόν εναντίον μου.

Ο χριστιανός, που θυμάται να συνομιλήσει με τον Θεόν μόνο όταν φθάση η ωρισμένη ώρα της προσευχής, δεν έχει μάθη ακόμα να προσεύχεται, λέει ένας από τους Πατέρες. Από τούτα τα τέσσερα έχει πιο πολύ ανάγκη η ψυχή, έλεγε κάποιος Γέροντας: Να φοβάται την κρίσι του Θεού, να μισή την αμαρτία, ν' αγαπά την αρετή και να προσεύχεται αδιαλείπτως (Γεροντικό). Αν υπολογίσει ο Θεός την αμέλεια μας στην προσευχή και τον σκορπισμό του νου μας στην ψαλμωδία, είναι αδύνατον να σωθούμε, έλεγε **ο αββάς Θεόδωρος**.

Ο αββάς Ησαΐας ο Πρεσβύτερος του Πηλουσίου, μάλωνε τους αδελφούς όταν συνομιλούσαν στην Τράπεζα. - Μη μιλάτε, παιδιά μου, έλεγε. Η Τράπεζα του μοναχού πρέπει να είναι δεύτερη εκκλησία. Είδα κάποτε έναν φτωχό που ενώ έτρωγε εδώ μαζί με όλους, η προσευχή του σαν φωτεινή στήλη άγγιζε τον ουρανό (Γεροντικό). Πήγε μια μέρα να πάρη νερό από το πηγάδι της σκήτης **ο αββάς Μωϋσής** και βρήκε εκεί τον νεαρό μοναχό Ζαχαρία αφοσιωμένο στην προσευχή και είδε το Πνεύμα του Θεού να τον επισκιάζει . (Γεροντικό).

Η προσευχή είναι ο καθρέπτης του χριστιανού, λένουν οι πατέρες.

Ακοή αντί ακοής λαμβάνομεν, λέγει κάποιος Πατήρ. Και εξηγεί: Ακούει ο Θεός την προσευχή, εκείνον που υπακούει στο θέλημα Του (Γεροντικό).

Θέλεις ν' ακούη παρευθύς ο Θεός την προσευχή σου αδελφέ; λέγει **ο αββάς Ζήνων**. Σαν σηκώνης τα χέρια στον ουρανό, προσευχήσου πρώτα απ' όλα με την καρδιά σου, για τους εχθρούς σου και ο Θεός θα σου δώσει γρήγορα ότι άλλο του ζητήσης.

Σαν παύση ο νους να σκέπτεται τον Θεόν, κυριεύεται ο άνθρωπος από τα κατώτερα πάθη, έλεγε **ο αββάς Θεωνάς**.

Όταν προσεύχεσαι με ταπεινοσύνη, έχοντας βαθειά συναίσθηση της αναξιότητάς σου, γράφει **ο αββάς Ησαΐας ο Αναχωρητής**, η προσευχή σου γίνεται αμέσως δεκτή από τον Θεό. Αν όμως ενώ προσεύχεσαι, σου έλθη στο νου πως ο τάδε αδελφός την ώρα αυτή κοιμάται ή ο δείνα είναι αμελής κι αρχίζης την κατάκρισι, τότε ο κόπος σου πηγαίνει εντελώς χαμένος (Γεροντικό).

Άρα αδελφοί μου, ο θεός μας αγαπά, φροντίζει για όλους τους ανθρώπους. Δεν είναι ε-πομένως δυνατόν να αφήσει χωρίς προστασία τους δοκιμαζόμενους. Αυτήν την θείαν προστασίαν την υπόσχεται ο ίδιος ο Κύριος, εφ' όσον ελπίζομεν και καταφεύγομεν με πίστιν στη Μεγαλωσύνη Του. Ας δούμε τι όμορφα και θεόπνευστα μας λέει **ο προφήτης Δαβίδ** ότι επ' εμέ ηλπισε και ρύσομαι αυτόν. Σκεπάσω αυτόν, ότι έγνω τ' όνομα μου. Κεκράζεται προς με και επακούσομαι αυτού, μετ' αυτού ειμί εν θλίψει. Εξελούμαι αυτόν και δοξάσω αυτόν (Ψαλμός 90,14-15).

Εγώ, λέγει ο θεός θα ελευθερώσω τον πιστό και ευσεβή άνθρωπο και τούτο θα το κάνω γιατί εστήριξε την ελπίδα του σε μένα. Θα τον σκεπάζω και θα τον προστατεύω, θα τον ακούω με ευμένεια, θα είμαι πάντα μαζί του στην ώρα των θλίψεων και θα τον ελευθερώνω από τις διάφορες δυσκολίες αλλά και κινδύνους που θα συναντά στη ζωή του.

Η αγάπη που την βλέπουμε σε κάθε ευαγγελική περικοπή, αποδεικνύει πως ο Κύριος μας αγαπά. Η αγάπη και η δύναμις αυτή του Κυρίου υπάρχει διαρκώς δι' όλα τα

παιδιά του και εκδηλώνεται όταν ΕΚΕΙΝΟΣ θέληση. Απέραντος ωκεανός ελέους και οικτιρμών είναι ο Χριστός και δια τους πονούντας και δια τους καλώς έχοντας.

Αγαπημένοι μου, ο Απόστολος Παύλος λέγει: ουκ άξια τα παθήματα του νυν καιρού προς την μέλλουσαν δόξαν αποκαλυφθήναι εις ημάς (Ρωμ. η 18).

Ο Χριστός- θεάνθρωπος γνωρίζει πότε και γιατί επιτρέπει τον πόνο και πότε πρέπει να σταματούν οι πηγές των δακρύων. Επάνω από τον επίγειον πόνο, πέρα από τη δυστυχία και την συμφορά, υπάρχει η Αγάπη του Χριστού. **Αυτή η Αγάπη μας παρηγορεί, μας ενισχύει και μας δίνει ελπίδα, διότι όλα αυτά τα βιώνουμε μέσα εις την Εκκλησία Του που είναι η χαροποιός Ανατολή. Εκεί να σκετόμεθα και προς εκεί να σέρνουμε τα βήματα μας. Αμήν.**

Πηγή: Εφημερίδα Διψώ, Οκτώβριος 2004